

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Στρατής Ματθαίου: Ενώπιον σημαντικών προκλήσεων η νέα κυβέρνηση

Η νέα κυβέρνηση θα κληθεί να ασκήσει πιο έντονη κοινωνική πολιτική εφαρμόζοντας πιο στοχευμένα μέτρα στήριξης των πολιτών ενάντια στην ακρίβεια που θα σημειώσει περαιτέρω αυξητικές τάσεις.

ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗ ΜΑΤΘΑΙΟΥ*

Παρόλο που το μικρό μέγεθος της κυπριακής οικονομίας παρέχει τη δυνατότητα ευελιξίας και προσαρμοστικότητας, ωστόσο η Κύπρος ως Κράτος μέλος της Ε.Ε. και ως χώρα με ανοιχτή οικονομία στην εποχή της παγκοσμιοποίησης αναπόφευκτα επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς, αλλά και από ενδογενείς παράγοντες, τόσο αναφορικά με την κατάσταση της οικονομίας της, όσο και σε ό,τι αφορά σε άλλες πτυχές και τομείς της ευρύτερης δραστηριότητάς της.

Η οικονομία της Κύπρου, παρά τις εκτιμήσεις ότι θα επηρεαζόταν δραματικά από το συνδυασμό των επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία και της πανδημίας, έχει επιτύχει όχι μόνο ν' αντεπεξέλθει, αλλά και να σημειώσει ευρωπαϊκό ρεκόρ, με το πραγματικό ΑΕΠ να ανέρχεται σε πέραν του 6%, ποσοστό πολύ μεγαλύτερο από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι διεθνώς αναγνωρισμένο ότι η κυπριακή οικονομία σημειώνει μια εγγενή ανθεκτικότητα, την οποία φαίνεται να διατηρεί με ζωντανό τον ρυθμό ανάπτυξης του ΑΕΠ, που αναμένεται όμως σε χαμηλότερα επίπεδα για το 2023 και θα κυμανθεί γύρω στο 3%. Από τη μικροοικονομική σκοπιά η πορεία των δημόσιων

οικονομικών είναι υγιής και κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση.

Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην πορεία του τουριστικού τομέα, που ξεπέρασε τις προσδοκίες και παρά τις απώλειες από πλευράς Ρώσων τουριστών, έχει εντούτοις καλύψει την πτώση που παρουσίασε κατά τη διάρκεια της πανδημίας και βάσει των στατιστικών φαίνεται ότι κυμαίνεται κοντά περίπου στα επίπεδα του 2019. Ο θετικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ οφείλεται κυρίως στον τουριστικό τομέα, αλλά και στην έντονη αύξηση της κατανάλωσης, που ενισχύθηκε κυρίως από την αύξηση της απασχόλησης. Αυξήθηκαν οι επενδύσεις με την εισροή ξένων εταιρειών ειδικότερα στον τομέα της τεχνολογίας της πληροφορικής, ενώ η ανάπτυξη στον τομέα των κατασκευών συνεχίστηκε αλλά με μειωμένους ρυθμούς.

Ο δείκτης απασχόλησης έχει σταθεροποιηθεί γύρω στο 7%, ποσοστό πολύ ικανοποιητικό, σχεδόν κοντά σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης και χαμηλότερο του μέσου ευρωπαϊκού δείκτη.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Βεβαίως, παράλληλα προς τα πιο πάνω θετικά προαναφερόμενα, μαζί με τη μείωση του δημόσιου χρέους και του γεγονότος ότι έχει δημιουργηθεί ένα αποθεματικό ασφαλείας, οι συνέπειες του πολέμου και δευτερευόντως της πανδημίας έχουν επιφέρει αλυσιδωτά μεγάλες αυξήσεις σε βασικές πρώτες ύλες και αγαθά, στα καύσιμα και στον ηλεκτρισμό, που οδήγησαν στην πρωτοφανή αύξηση του πληθωρισμού και συνακόλουθα στην αύξηση των δανειστικών επιτοκίων. Όλα αυτά έχουν μειώσει τα διαθέσιμα εισοδήματα και την αγοραστική αξία, ειδικότερα των χαμηλόμισθων και των συνταξιούχων και κυρίως την οικονομική θέση ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Η κατάσταση αυτή κατέστησε επιτακτική την ανάγκη για έναρξη συζητήσεων ανάμεσα στην Κυβέρνηση, τους Εργοδοτικούς Συνδέσμους και τις Συντεχνίες για τον θεσμό της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (ΑΤΑ).

Στην Κύπρο παραδοσιακά υπήρχε εργατική ειρήνη, η οποία βασίστηκε στην τριμερή συνεργασία των κοινωνικών εταίρων. Η διαφύλαξη της εργατικής ειρήνης στον τόπο μας είναι πολύ σημαντική για την οικονομία, την ευημερία και την πρόοδο του τόπου.

Ικανοποίηση και αισιοδοξία δημιουργεί η εκταμίευση της πρώτης δόσης από το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς εκπληρώθηκαν τα προαπαιτούμενα για τα ορόσημα που τέθηκαν. Ο συνδυασμός χρηματοδότησης υπό μορφή χορηγίας και φθηνού δανεισμού μαζί με τις σημαντικές μεταρρυθμίσεις όπως η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Δικαιοσύνης και άλλες, αναμένεται να λειτουργήσουν πολλαπλασιαστικά για την οικονομία και τον εκσυγχρονισμό του Κράτους. Στόχος θα πρέπει να είναι η μη απώλεια έστω και ενός σεντ από το ποσό του 1,2 δισ. ευρώ που προβλέπεται στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την Κύπρο.

ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΟΥ ΓεΣΥ

Όσον αφορά στον Τομέα της Υγείας, βασικό ζήτημα που θα κληθεί να αντιμετωπίσει με αποτελεσματικότητα η νέα κυβέρνηση που θα αναδειχθεί, είναι η διαφύλαξη της λειτουργίας του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ). Κύρια μέριμνα και επιδίωξη θα πρέπει να αποτελεί η διατήρηση της όλης φιλοσοφίας και φυσιογνωμίας του, η βελτίωση και επέκταση των προσφερόμενων υπηρεσιών παράλληλα προς την ανάγκη υιοθέτησης μηχανισμού αποτελεσματικότερου

ελέγχου που θα περιορίσει τις όποιες καταχρήσεις και που θα συμβάλει στην εξοικονόμηση πόρων για τη βιωσιμότητα και την περαιτέρω ανάπτυξή του.

Πρόσθετα συναφές βασικό στοίχημα για τη νέα διακυβέρνηση θα είναι ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση των κρατικών νοσηλευτηρίων με στόχο τη διατήρησή τους ως βασικού πυλώνα του ΓεΣΥ και η διασφάλιση της βιωσιμότητας και του πρωταγωνιστικού τους ρόλου στην προσφορά υπηρεσιών δημόσιας υγείας.

Η νέα κυβέρνηση θα κληθεί επιπρόσθετα να ολοκληρώσει την ψηφιοποίηση στο δημόσιο για μια αποτελεσματικότερη δημόσια διοίκηση, με πάταξη της γραφειοκρατίας και απλούστευση των μεθόδων και διαδικασιών διεκπεραίωσης του υπηρεσιακού έργου για τη μέγιστη δυνατή εξυπηρέτηση των πολιτών, προϋποθέσεις που θα λειτουργούν επίσης ως εξισορροπητικές τάσεις στις κρατικές δαπάνες. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να ολοκληρωθεί και η νομοθετική ρύθμιση της τηλεργασίας, ώστε το Κράτος να μπορεί να είναι αποτελεσματικό κάτω από οποιεσδήποτε συνθήκες.

Η προώθηση των αρχών της ισοπολιτείας, της αξιοκρατίας και της χρηστής διοίκησης και η πάταξη οποιωνδήποτε

φαινομένων διαπλοκής και διαφθοράς, παράλληλα προς την εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης και διαφάνειας ανάμεσα στις σχέσεις πολιτών και κυβερνώντων, συνιστά επίσης μια καίριας σημασίας πρόκληση.

Η πράσινη ανάπτυξη σε συνδυασμό με φορολογικά κίνητρα, η δημιουργία και ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων ανάμεσα στο εργατικό δυναμικό, ώστε να είναι σε θέση ν' ανταποκριθεί στις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και η στόχευση στις δαπάνες στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής, αποτελούν επίσης βασικές προκλήσεις για τη νέα διακυβέρνηση. Η φορολογική μεταρρύθμιση με αναθεώρηση των φορολογικών συντελεστών για τα φυσικά πρόσωπα είναι επίσης ένα σημαντικό θέμα που θα πρέπει να μας απασχολήσει το 2023.

Παρά τις προβλέψεις που υπάρχουν για μείωση του πληθωρισμού το 2023, ωστόσο σε περίπτωση που συνεχιστεί ο πόλεμος στην Ουκρανία με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις που αυτός συνεχίζει να επιφέρει στην οικονομία του ευρωπαϊκού χώρου, η νέα κυβέρνηση θα κληθεί να ασκήσει πιο έντονη κοινωνική πολιτική εφαρμόζοντας πιο στοχευμένα μέτρα στήριξης των πολιτών ενάντια στην ακρίβεια που θα σημειώσει περαιτέρω αυξητικές τάσεις.

Αβεβαιότητα προκαλεί επίσης και μία τυχόν νέα έξαρση της πανδημίας COVID-19, που σε περίπτωση που επισυμβεί, η νέα κυβέρνηση θα πρέπει να προνοήσει και να σχεδιάσει μηχανισμούς και να υλοποιήσει μέτρα για την αποτελεσματική αντιμετώπισή της, καθώς επίσης και των αρνητικών συνεπειών που αυτή θα επιφέρει στην υγεία και την οικονομία.

Τέλος, μεγάλη πρόκληση και ύψιστο διακύβευμα είναι η άρση του σημερινού αδιεξόδου στο εθνικό ζήτημα και η δημιουργία ευοίωνων συνθηκών για την επανένωση της πατρίδας μας.

*ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΠΑΣΥΔΥ

02.01.2023 - **Στρατής Ματθαίου**
